

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Předmět český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v učebně moderních technologií, neboť využíváme všech dostupných výukových programů. Výjimečně pracujeme v terénu, zejména při komunikační a slohové výchově, součástí jsou i pravidelné návštěvy divadelních představení, jež napomáhají k realizaci některých očekávaných výstupů. V komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Cílem je naučit žáky jasně, přehledně a srozumitelně se vyjadřovat ústně i písemně, komunikovat s okolním světem. V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Literární výchova má za cíl humanizaci žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozpoznání dobra a zla, rozvoj estetického citění, rozpoznání literárních hodnot od braků, podněcování žáků k četbě.

Předmět český jazyk a literatura realizuje tato průřezová témata: OSV, VDO, VEG, MKV, MV

Časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících.

Ročník	1.	2.	3	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotace	9	9	8	7	7	5	4	5	4

Způsoby hodnocení

Získávání podkladů pro hodnocení žáka bude probíhat v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, kapitola 4 – Způsob získávání podkladů pro hodnocení.

Používané metody a formy práce

Frontální výuka, projektové vyučování, skupinová práce, samostatná práce, práce s chybou.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu český jazyk a literatura:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby pravidelně využívali dostupné informační zdroje - učebnice, pracovní sešity, počítačové programy, odbornou literaturu, krásnou literaturu
- učí žáky pravidelně pracovat s jazykovými příručkami a slovníky
- vede žáky k využívání výpočetní techniky
- vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky nacházet podobné a shodné znaky v gramatických jevech, tvořit správně gramatické struktury
- vede žáky k hledání vlastní varianty vyjádření – prostředky, které má učit žáky používat slovníky, gramatické přehledy
- učí žáky používat jazykové a literární prameny, získané informace použít ve svých pracích
- umožňuje žákům pochopit podstatu problému, samostatně řešit problémy, napomáhat při hledání dalších řešení
- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení – pracovat s chybou
- využívá modelové situace k řešení problému
- vede žáky k analýze textů, učí je kriticky je posuzovat, porovnávat jevy, zjišťovat shody a odlišnosti, třídit a zobecňovat, vyvozovat praktické závěry pro další práci

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby se vzájemně respektovali
- vede žáky k výstižné argumentaci
- vede žáky ke kultivovanému ústnímu a písemnému projevu (mluvní cvičení jednotlivců, konverzační cvičení-nejméně dvou žáků na dané téma, referáty z četby)
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřuje slovní zásobu žáků
- učí žáky využívat informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem
- učí žáky formulovat vlastní názory na předložené texty
- podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky pracovat ve skupině, respektovat pravidla týmové práce
- rozvíjí u žáků potřebu vzájemného respektu a pomoci druhému člověku
- vytváří v procesu výuky přátelskou atmosféru

Kompetence občanské

Učitel

- učí žáky projevovat pozitivní postoje k uměleckým dílům a k ochraně kulturního dědictví
- seznamuje žáky s našimi literárními památkami a učíme je vážit si jich prostřednictvím četby
- vytváří předpoklady k pochopení, příp. toleranci názorů různých skupin, menšin, národů
- nabízí žákům možnost účastnit se kulturních akcí (aktivní i pasivní)
- dbá na kultivované chování a vystupování

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou
- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby

- navozuje žákům různé komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a takto vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky
- učí žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení, pro sdílení výsledků své práce
- klade důraz na kritické posuzování důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- vede žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, při práci s informačními zdroji vede žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti
- vede žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi

Český jazyk a literatura - 1. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Jazyková výchova Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, slabiky	• zná tiskací a psací písmena, malá a velká písmena, /mimo q a x/, umí jednotlivá písmena a hlásky správně vyslovit, číst, psát • umí skládat slabiky, slova, čte slabiky, slova. • tvoří jednoduché věty	sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek slovní zásoba slova a pojmy, význam slov	OSV-cvičení smyslového vnímání PČ, VV
Literární výchova Čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku/ ve vhodném frázování a tempu/.	• hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací • rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat	poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání	OSV-cvičení dovedností zapamatování VEG-rodinné příběhy VV
Komunikační a slohová výchova Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• dodržuje hygienu psaní, rozlišuje psací a tiskací písmena, umí napsat psací písmena velké a	písemný projev-základní hygienické návyky, technika psaní,	PT-OSV-cvičení sebekontroly,

Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev Pečlivě vyslovuje V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	malé abecedy, umí napsat slabiky, jednoduchá slova a věty, přepíše tiskací písmo do psané podoby, píše diktát slov a vět tvoří smysluplné věty, dramatizuje jednoduchý text, vypráví pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy, naučí se zpaměti básničku/minimálně 4 verše/, recituje básničku	čtení - praktické čtení naslouchání - praktické naslouchání mluvený projev základy techniky mluveného projevu vyjadřování závislé na komunikační situaci-pozdrav, oslovení, omluva, prosba	cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání OSV-komunikace v různých situacích HV, VV, PČ
---	---	--	--

Český jazyk a literatura - 2. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Literární výchova Čte a přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku. Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění Jazyková výchova Rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky Odůvodňuje a správně píše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách Odůvodňuje a správně píše dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev Porovnává významy slov, zvláště slova opačného	- čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu, dbá na správnou intonaci, umí naslouchat, rozlišuje poezii a prózu, odpoví na otázky k textu - rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky - zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek - umí abecedu, řadí podle ní slova - umí rozdělit slova na slabiky, rozdělí slovo na konci řádku - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - umí tvořit smysluplné věty	Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu. Základní literární pojmy- rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka. Sluchové rozlišení hláskových skupin Slovní zásoba-slova jednoznačná,	OSV-cvičení dovedností zapamatování OSV-cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání PČ, VV

významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená Odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování. V textu rozlišuje věty podle postoje mluvčího Odůvodňuje a správně píše velká písmena na začátku věty. Komunikační a slohová výchova Plynule čte texty přiměřeného rozsahu Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti Volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných situacích Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti, vypráví podle nich jednoduchý příběh	- rozlišuje vlastní jména osob a zvířat - zná gramatiku párových souhlásek-spodobu znělosti - ve větě pozná podstatné jméno, sloveso, předložku - pozná konec věty a začátek věty následující. - věty začíná velkým písmenem - rozlišuje druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, přací - zná a správně používá interpunkční znaménka. - umí seřadit věty v textu - rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk - umí se správně vyjadřovat ve větách - je schopen vyjádřit svůj názor, pocity - podle obrázkové osnovy vypráví děj - umí naslouchat druhému - zvládne správné tvary všech písmen abecedy, opis, přepis, diktát jednoduchých textů	mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma Tvarosloví Vybrané slovní druhy Druhy vět podle postoje mluvčího Čtení-praktické čtení Naslouchání - praktické naslouchání Mluvený projev-vyjadřování závislé na komunikační situaci-vzkaz Písemný projev-adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin	OSV-komunikace v různých situacích OSV-cvičení sebekontroly VV OSV-cvičení sebekontroly
--	---	--	---

Český jazyk a literatura - 3. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Jazyková výchova Odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách, ve vyjmenovaných slovech	zná obojetné souhlásky, zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis, umí je použít ve větě.	Vyjmenovaná slova a slova příbuzná Slovní zásoba, tvoření slov,	OSV-cvičení sebekontroly VV, PČ

Odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, místních pojmenování Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných, přídavných jmen a sloves Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, vlastnost, okolnost Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• žák správně píše/doplňuje i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných • žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického • rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova, osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek • umí abecedu, řadí slova podle abecedy • žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) • žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh • pozná podstatné jméno, umí určit rod, číslo, pád podstatných jmen, skloňuje, rozlišuje názvy osob, zvířat, měst, vesnic, hor, řek. • pozná sloveso, umí určit osobu, číslo, čas, časuje v přítomném, minulém, budoucím čase. • ohebné a neohebné slovní druhy • zná příklady slov souznačných a protikladných, umí je použít ve větě • žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejbližší k zadanému slovu • žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným • žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy • žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje	tvarosloví -slovní druhy, tvary slov Slova souznačná, protikladná, příbuzná	OSV-cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
--	--	---	---

Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy Literární výchova Čte a přednáší ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku Vyjadřuje své pocity z přečteného textu Rozlišuje vyjadřování v próze, ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění Podle pokynů a schopností pracuje tvořivě s literárním textem Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti Komunikační a slohová výchova Porozumí písemným, mluveným pokynům přiměřené složitosti Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	požadovanou podmínku (pro opozita) - rozliší větu jednoduchou od souvětí, doplní interpunkční znaménka v souvětí, určuje věty v souvětí, spojuje věty, doplňuje souvětí - zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení, umí číst potichu i předčítat nahlas - orientuje se v textu, - využívá četbu jako zdroj poznatků, - čte s porozuměním, - umí reprodukovat text, dramatizovat. - orientuje se v textu slyšeném i psaném - vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku - vypíše požadovanou informaci z textu - používá správný slovosled - sestaví nadpis, člení text - vypravuje podle obrázků - popisuje jednoduché předměty a činnosti - umí telefonovat, požádat o informaci, umí napsat adresu, přání, pozdrav - vhodně se představí ostatním dětem, dospělému	Skladba-věta jednoduchá a souvětí Pravopis-lexikální Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem- dramatizace Základní literární pojmy-bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář Čtení - věcné čtení, praktické čtení. Naslouchání - praktické, věcné Mluvený projev-vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči Písemný projev-žánry- pozvánka, dopis, popis, vypravování.	OSV-komunikuje v různých situacích MV-tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, školní rádio
--	--	--	--

Český jazyk a literatura - 4. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Jazyková výchova Odliší větu jednoduchou a souvětí vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku Píše správně i/y ve slovech po obojetných	- seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace - rozezná větu jednoduchou a souvětí, určí základní skladebné dvojice ve větě jednoduché, seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem - rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená, umí užívat slova spisovná, - rozlišuje slova ohebná a neohebná - určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu - rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně - určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu - žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou	Jazyková výchova-skladba, základní skladební dvojice Tvarosloví -slovní druhy Pravopis-základy morfologického-koncovky podstatných jmen Stavba slova	OSV-cvičení sebekontroly

souhláskách Využívá gramaticky správné tvary ve svém projevu Komunikační a slohová výchova Reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení, zapamatuje si z něj podstatná fakta Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost, vhodně jí užívá Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení Rozlišuje podstatné a okrajové informace Vede správně dialog, telefonický rozhovor	• žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova • žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne • žák k danému slovu uvede slova příbuzná • správně píše skupiny bě-bje, pě, vě-vje • uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách • zná vzory podstatných jmen, umí určit rod, číslo, pád, vzor, skloňuje podstatná jména podle vzorů, píše správně zeměpisné názvy • pozná zvrtná slovesa, infinitiv, umí určit osobu, číslo, čas, • umí časovat slovesa v času přítomném, minulém, budoucím, • umí vypravovat podle osnovy, umí popsat jednoduchou věc • kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu • rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž vo tom apod.) • při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost • zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu • čte nahlas i potichu • rozumí přiměřeně náročnému textu • přednese a volně reprodukuje text,	Tvarosloví Čtení-věcné čtení, zdroj informací, Naslouchání-věcné-pozorné, soustředěné, Mluvený projev-základní komunikační pravidla Písemný projev-žánry písemného projevu-zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, omluvenka.	MV-tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, školní rádio OSV cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání MV-identifikování základních orientačních prvků v textu, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě,
--	--	--	--

Literární výchova Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je Volně reprodukuje text podle svých schopností Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	• sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) • vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě • na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým) • posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí • zvládá základní komunikační pravidla • zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku • řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí • seznámí se s autory dětských knih • vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu • vybere z nabídky vhodný nadpis • rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka • rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza	Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti -s literárním textem- dramatizace Základní literární pojmy-divadelní představení, herec, režisér	výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci MV-hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
---	--	---	--

Český jazyk a literatura - 5. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Jazyková výchova Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a	• umí určit všechny slovní druhy	Slovní zásoba a tvoření slov	OSV-cvičení sebekontroly

využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu Porovnává významy slov-vícevýznamová slova Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• určí rod, číslo, pád, vzor, podstatných jmen • podstatná jména skloňuje podle vzorů • vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným • doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný). • rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu • pozná základní druhy zájmen a číslovek, skloňuje osobní zájmena • časuje slovesa ve všech časech v oznamovacím způsobu • pozná všechny slovesné způsoby • pozná zvrtné sloveso • rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary • zná pojem příčestí minulé a umí ho vytvořit • žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) • žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie) • užívá shodu přísudku s podmětem • žák na základě znalosti shody přísudku s podmětem používá správné tvary příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu	Tvarosloví -slovní druhy, tvary slov	
Vyhledává základní skladební dvojici (ZSD), v neúplné ZSD označuje základ věty Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		Skladba-základní skladební dvojice Pravopis-lexikální, základy morfologického, /koncovky přídavných jmen/, syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	

Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné ZSD označí základ věty Užívá vhodných spojovacích výrazů, obměňuje je Komunikační a slohová výchova Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává Zanechá vzkaz na záznamníku Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě Vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti Posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení	• doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen) • pozná spojky/spojovací výrazy/ v souvětí • rozliší větu jednoduchou a souvětí • rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku • nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován • spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu • rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky) • volně reprodukuje text • vytvoří zkrácený zápis textu • sestaví osnovu k popisu a vyprávění • vypráví podle osnovy, zachovává posloupnost děje • rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl (vyznění) textu • utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta • vystihne hlavní myšlenku textu • posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení • posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplyvá z textu • napíše dopis, příspěvek do časopisu, pozvánku, oznámení • změní dialog na vzkaz apod.	Čtení -vyhledávací, klíčová slova Naslouchání-aktivní-zaznamenat slyšené, reagovat otázkami Mluvený projev-základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči Písemný projev-žánry-inzerát, dopis, popis, tiskopisy, vypravování, Jednoduché tiskopisy	MV-zpravodajství jako vyprávění
---	---	--	--

Literární výchova Tvoří vlastní literární text na dané téma Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy Reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná • na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta • píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění • k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) • zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo • sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu • napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi • v ukázce dopisu doplní, co chybí • vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka • sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení • vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce • čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu • rozpozná vybrané umělecké žánry- pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, komiks • zná pojmy rým, verš, sloka • vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma • napíše pohádku, bajku • vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl	Poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem- vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy-verš, rým, přirovnání	OSV-cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání MV-pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením identifikování základních orientačních prvků v textu
---	---	---	--

Český jazyk a literatura (Jazyková výchova) – 6. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně:	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně:	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- určí slovní druhy u daných slov - vyjmenuje a určí mluvnické kategorie - informativně se seznámí s učivem, uvědomí si rozdíly mezi nimi - rozliší jména obecná, vlastní, zvládne jejich pravopis - umí je skloňovat	Opakování slovních druhů Podstatná jména (opakování mluvnických kategorií, podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná a vlastní)	AJ6, AJ7
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	- určí vzory, skloňuje podle nich - seznámí se s odchylkami od pravidelného skloňování - ovládá skloňování názvu částí těl - skloňuje podstatná jména pomnožná – místní. - uvědomí si nepravdivosti některých podstatných jmen vzoru píseň / kost - pracuje s Pravidly českého pravopisu - určí přídavná jména, uvede sám příklady přídavných jmen	Procvičování tvarů podstatných jmen podle vzoru Některé odchylky od pravidelného skloňování podstatných jmen Pravidla českého pravopisu Přídavná jména (opakování druhů příd. jmen, vzory)	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický	- ovládá bez větších obtíží pravopis - dovede stupňovat a skloňovat příd. jména - zvládá pravopis jmenných tvarů	Pravopis koncovek přídavných jmen (pravopis morfologický) Tvoření tvarů přídavných jmen Stupňování přídavných jmen Jmenné tvary přídavných jmen	AJ6
	vyhledá a určí druh zájmen, uvede příklady	Zájmena	AJ6, AJ7

	- zná tvary osobních zájmen - orientačně skloňuje ukazovací a přivlastňovací zájmena, vztažná, zájmena můj, tvůj, svůj, týž, tentýž - rozliší druhy číslovek, zná jejich pravopis	Druhy zájmen – opakování Skloňování zájmen podle vzoru náš, ten Skloňování zájmena jenž Skloňování podle vzoru přídavných jmen číslovky – opakování druhů číslovek	
	- najde v názvech knih, filmu apod., uvědomí si jejich význam v pohádkách. - vyskloňuje základní číslovky, používá spisovné tvary - procvičí si mluvnické významy, rozlišuje tvary určité, neurčité, jednoduché složené - užívá spisovné tvary podmiňovacího způsobu	Opakování druhů číslovek Skloňování základních číslovek Slovesa – opakování mluvnických kategorií Podmiňovací způsob přítomný a minulý	AJ6, 7
Samostatně pracuje se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- rozliší slovesný čas, uvede příklady - orientuje se v jazykové příručce - vyhledá a určí podmět, přísudek - vytvoří věty se zadaným podmětem, přísudkem. - ovládá pravopis koncovek přičestí - vyhledá a určí rozvíjející - větné členy (přívlastek neshodný pouze - pro zájemce)	Slovesný čas Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, pravopis lexikální Větné členy Základní skladební dvojice- opakování Shoda přísudku s podmětem Rozvíjející větné členy Předmět	AJ7
	- doplní je do věty, tvoří věty s danými větné členy - nahrazuje přívlastek shodný neshodným a naopak - seznámí se s jazykovou příručkou - ve větě jednoduché určí část podmětovou a přísudkovou. - tvoří věty jednoduché s podmětem vyjádřeným podstatným jménem, znázorní ji	Příslovečné určení Přívlastek Stručná mluvnice česká Věta jednoduchá – opakování Grafické znázornění věty jednoduché	
	rozliší větu jednoduchou, souvětí	Souvětí – opakování	

	určí počet vět, rozliší větu hlavní a vedlejší (orientačně v grafu)	určování vět hlavních a vedlejších Grafické znázornění souvětí	
	- pochozí a rozliší různé slovní druhy spojovacích výrazů - zvládne základní pravidla oddělování vět v souvětí čárkami - zná rozdělení hlásek - dbá na spisovnou výslovnost	Nejobvyklejší spojovací výrazy Interpunkce v souvětí Opakování o hláskách Spisovná a nespisovná výslovnost	
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- správně vyslovuje. - rozliší jednotlivé věty podle větné melodie. - vysvětlí pojem mateřský jazyk, zařadí ho do skupiny slovanských jazyků - rozliší útvary jazyka spisovného a nespisovného - používá jazykové příručky	Zvuková stránka slova a věty Řeč a jazyk Jazykověda	

Český jazyk a literatura (Literární výchova) – 6. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- rozvíjí čtenářské dovednosti - čte plynule a správně - vyjadřuje své názory a pocity - odliší řeč vypravěče a řeč postav	Oddechová literatura	
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- pracuje s literárním textem - hovoří souvisle o přečteném textu	Lidová slovesnost (hádky, říkadla, rozpočítadla, slovní hříčky)	HV – lidové písně
	vysvětlí, v čem se liší a uvede příklady	Pohádky klasické a moderní	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci,	- pracuje se základními literárními pojmy - uvede druhy pověstí a jejich autory	Pověsti regionální	
	- recituje - pozná rým, druhy rýmu, rytmus	Poezie a próza Literární druhy a žánry	

uveďte jejich výrazné představitele	vysvětlí rozdíl mezi lyrikou a epikou		
	- přiřadí text k literárnímu žánru - orientuje se v řeckých a římských bozích	Antické mýty	VEG – kořeny a zdroje evropské civilizace, Člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní schránky Poslech
	- vyjmenuje hlavní představitele žánru - definuje žánr, najde ponaučení	Veršované bajky	
	uvědomuje si význam literatury v minulosti i současnosti	Lidové a umělé balady u nás v 19. a 20. století	HV
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- vyhledá charakteristiku postav - pracuje s přímou řečí, dialogem postav - charakterizuje vyprávěcí postupy, dějové motivy a vypravěče - zvládá dramatizaci	Povídky – historické, dobrodružné, ze současnosti	V průběhu roku literárně-výchovné aktivity (divadlo, besedy...)
	orientuje se v knihovně	Školní a místní knihovna	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	- obohacuje vlastní jazykovou kulturu - chápe smysl kulturních akcí	Filmová a televizní tvorba pro děti a mládež Časopisy pro děti a mládež	Projekce

Český jazyk (Komunikační a slohová výchova) - 6. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
	- vysvětlí, co je sloh, rozdíly mezi projevem psaným a mluveným - vyplní různé typy poštovních poukázek, podací lístek - vyjadřuje se jasně, stručně, srozumitelně (nutné i pro posílání SMS zpráv, e-mail)	Poštovní poukázky Podací lístek Žádost Pozvánka	OSV – žádost, dialog, Diskuse, Internet AJ7, 9

	vhodným způsobem komunikuje s dospělými, se spolužáky		
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- sestaví jednoduchý inzerát, diskutuje o jeho obsahu - vysvětlí, co je objednávka, vyplní ji - rozezná zprávu od oznámení, sestaví krátkou zprávu a oznámení - vysvětlí původ zkratky SMS, diskutuje o užití v praxi	Inzerát Objednávka Zpráva a oznámení SMS	
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- uveče, které části dopis obsahuje - stylizuje dopis kamarádovi, rodičům - vysvětlí rozdíly mezi dopisem úředním a osobním. - dodržíje stanovenou formu, věcné údaje, spisovný jazyk - vyjmenuje druhy popisu, dodržíje postup při popisu. - vybírá vhodné jazykové prostředky - uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost - seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší)	Dopis osobní, úřední Úvod k popisu Zásady dorozumívání	OSV – dialog
	- člení text na odstavce - samostatně popíše budovy, místnosti, svůj pokoj	Popis budovy Popis místnosti	
	- popíše spolužáka, známou osobu - využívá přirovnání, zvažuje výběr vhodných sloves - zvolí vhodný postup - vyhledá popisy v čítance, v jiných knihách - vymyslí si svou fantastickou krajinu	Popis postavy Popis krajiny	OSV – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem AJ8, 9

	(pohádkovou)		
	sestaví přesnou podrobnou osnovu a zpracuje jednoduchý pracovní postup	Popis pracovního postupu	AJ6
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	- vysvětlí, co výtah znamená. - uvědomí si důležitost výtahu - vypíše hlavní myšlenky textu - pořídí si výpisky ze snadného odborného textu	Výtah Výpisky	AJ7, 8
	- sestaví si jednoduchou kartotéku podle osobních zájmů - umí reprodukovat texty	Dějová posloupnost při vypravování Zásady kultivovaného projevu	AJ7, 9
	- sestaví heslovitou, větnou, citátovou osnovu - využívá rozmanité jazykové prostředky - vypráví obsah podle obrázku	Osnova vypravování, jazykové prostředky vypravování, naslouchání (praktické)	VEG-Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy

Český jazyk (Jazyková výchova) - 7. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
	- rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku - určuje věcný význam slov, mluvnických kategorií - pracuje se Slovníkem spisovné češtiny - pozná významové rozdíly, v textu vyhledá jednoznačná a mnohoznačná slova - rozlíší sousloví od volného spojení slov - pozná rčení, pořekadla, - přísluví, vysvětlí význam obrazného rčení	Opakování 6. ročníku Význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná Slovo a sousloví, rčení	

Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování	• využije ve větách, ve slohu, literární tvorbě • zamyslí se nad volbou vhodných slov • použije běžné odborné názvy při výkladu odborného textu • využívá termínů z ostatních vyučovacích předmětů, umí rozlišit způsoby tvoření slov • slova přejatá nahrazuje českými ekvivalenty, pracuje se slovníky • vyhledá v textu slova historická, zastaralá, novotvary, přejatá slova • zná základní pojmy • rozliší i vytváří slova složená • odliší zkratku od zkratkového slova, uvede příklady	Synonyma, homonyma Slova citově zabarvená Odborné názvy Slovní zásoba a její obohacování Slovotvorba, způsoby tvoření slov a) odvozování b) skládání c) zkracování	
	• obohacuje slovní zásobu, zvyšuje svou úroveň vyjadřování. • k danému slovesu doplní slovesa odvozená • vybírá vhodné jazykové prostředky při komunikaci s dospělými, spolužáky • zopakuje si slovní druhy, • mluvnické kategorie, pravopis – i /-y v koncích • zná jednotlivé tvary, tvoří s nimi věty	Odvozování podstatných jmen Odvozování přídavných jmen Odvozování sloves	
	• zopakuje poznatky o slovesech • rozliší trpný a činný rod, převede slovesa do trpného a činného rodu • rozliší příslovce a přídavná jména, využívá příslovečné spřežky • stupňuje příslovce, zesiluje a zeslabuje jejich význam	Skloňování zájmena jenž Slovesa Slovesný rod Příslovce Příslovečné spřežky Stupňování příslovcí	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální,	• rozliší neohebná slova, vyhledá je v textu • používá vhodných tvarů podle	Další neohebné slovní druhy	

slovotvorný, morfologický, syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	komunikačních situací • určí druhy vět, prostředky pro ně typické • rozliší dvojčlenné věty i s nevyjádřeným podmětem od jednočlenných, větných ekvivalentů • vyhledá v textech, užívá ve slohových pracích • vyhledá, určí základní větné členy, určí podmět a slovní druh, kterým je vyjádřen • určí přísudek, jeho druh • pozná rozvíjející větné členy • vyhledá a určí předmět, určí jednotlivá příslovečná určení	Druhy vět podle postoje mluvčího Věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty Základní větné členy Podmět Přísudek Rozvíjející větné členy Předmět Příslovečné určení	
	• seznámí se s různými typy • vyhledá a určí doplněk • rozliší větu jednoduchou, souvětí, hlavní věty, vedlejší	Přívlastek Doplněk Věta jednoduchá, souvětí	
	• pozná jednotlivé druhy vedlejších vět, vyhledá spojovací výrazy u jednotlivých druhů vedlejších vět, nahrazuje větné členy vedlejšími větami a naopak	Druhy vedlejších vět, vedlejší věta podmětná předmětná, příslovečná, přívlastková, doplňková, přísudková	
	• zvládne v písemném projevu syntaktický pravopis v méně složitých souvětích • správně tvoří spisovné tvary, vědomě je užívá ve vhodných komunikačních situacích • v písemném projevu zvládne lexikální pravopis, slovotvorný, morfologický, syntaktický ve větě jednoduché i souvětí • rozliší jména obecná a vlastní • ovládá pravopis koncovek přičestí minulého • procvičí a ověří si správný pravopis velkých	Vyjmenovaná slova Psaní -i /-y v koncovkách podstatných a přídavných jmen Shoda přísudku s podmětem Souhrnná cvičení Psaní velkých písmen ve vlastních jménech Shrnutí učiva	

	písmen, použije pravidla českého pravopisu, zeměpisný atlas, autoatlas		
--	--	--	--

Český jazyk a literatura (Sloh) – 7. třída

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Využívá základy studijního čtení, vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu;	- prohloubí poznatky o vhodných jazykových prostředcích - výstižně formuluje myšlenky, rozvíjí estetické vnímání	Popis výrobku	
	zvládne osnovu popisu uměleckého díla (rozdělení na jednotlivé plány)	Popis uměleckého díla	
	- prohloubí využití vhodných jazykových prostředků - zvažuje výběr sloves, používá odborné názvy - vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy - využívá rčení, přirovnání - rozliší charakteristiku přímou, nepřímou	Popis pracovního postupu Vnější a vnitřní charakteristika, přímá a nepřímá	
	- výstižně formuluje a sděluje pocity, prožitky, rozvíjí emocionální vnímání - vhodně užívá spisovné jazykové prostředky k vlastnímu tvořivému psaní	Líčení krajiny	
	- uspořádá informace z textu s ohledem na jeho účel - zpracuje výtah z odborného textu, vybírá vhodné jazykové prostředky - sestaví základní útvar administrativního	Výtah z odborného textu	

	stylu, formuluje ho • sestaví strukturovaný životopis, výstižně zachytí základní údaje • uvědomí si způsob zpracování a význam profesního životopisu	Vlastní profesní životopis	OSV - žádost AJ 9
	• dovede sestavit osnovu vypravování	Vypravování, prožitkové čtení	VEG-Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy OSV - dialog

Český jazyk a literatura (Literární výchova) – 7. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• pracuje s literárním textem a dokáže jej přiřadit k žánru • toleruje odlišné kultury • zvládá dramatizaci jednoduchého textu	Pohádky české a jiných národů Pověsti české a jiných národů	VEG – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy - poslech, práce s textem
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• pracuje s encyklopediemi a slovníky • vyhledá personifikaci a ponaučení	Biblické mýty Lidové báje Bajky prozaické	VEG – kořeny a zdroje evropské civilizace, Člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní schránky - dramatizace
	• utváří si vztah k národním a kulturní hodnotám • seznámí se s historickým literárním stylem • seznámí se s osobností svatého Václava	Legendy- hrdinové českých středověkých legend v české literatuře Žánry věcné literatury (kroniky)	D
	• pracuje se základními literárními pojmy • přiřadí dílo k autorovi • rozliší druhy epiky, lyriky	Poezie, próza, drama; lyrika, epika, drama Lyrika přírodní, milostná, vlastenecká, politická	

Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- odliší vyprávění literární od faktického - formuluje vlastní názory k četbě - pozná epické žánry	Povídky humoristické a detektivní - cestopis, fejeton	
	- chápe kompozici dramatu, rozliší dialog a monolog - charakterizuje jednotlivé postavy a jejich vzájemné vztahy	Drama – monolog, dialog, dramatické postavy Významní autoři českého a světového dramatu	
	- interpretuje ukázky z knih - orientuje se v knihovně a vyhledává zadané informace	Knihovna Práce různých ilustrátorů	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- formuluje vlastní názory k filmovému představení - zná režiséry a herce filmů určených dětem	Televizní a filmová tvorba pro děti a mládež	
	vyjádří své pocity ze zhlédnutého představení	Literárně-výchovné aktivity	Návštěvy divadelních představení (průběžně)

Český jazyk a literatura (Komunikativní a jazyková výchova) – 8. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Spisovně vyslovuje česká běžně užívaná slova	- prohloubí osvojené spisovné podoby českého jazyka - rozvíjí vztah k českému jazyku, čte s porozuměním, kultivovaně píše a mluví - zopakuje synonyma, homonyma - uvede způsoby obohacování slovní zásoby - přenáší slovní význam, spojuje slova v sousloví, přejímá slova z cizích jazyků - pracuje se Slovníkem spisovné češtiny	Opakování 7. ročníku Úvod do učiva 8. ročníku Nauka o tvoření slov	

Spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova	- seznámí se s výslovností a pravopisem slov přejatých - seznámí se s odchylkami skloňování obecných podstatných jmen cizího původu od skloňování slov domácích - umí vybrat správnou výslovnost z uvedené nabídky - procvičí si správnou výslovnost běžně užívaných cizích slov, doplňuje cizí vlastní jména - užívá cizí ohebná a vlastní jména	Slova přejatá (výslovnost, pravopis) skloňování jmen přejatých a cizích, vlastních jmen Užití vlastních jmen v textu	MKV-Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
	- rozliší slovesný vid, tvoří vidové dvojice - opakuje a procvičuje pravopis na základě pravidel. - vymýšlí samostatné příklady	Slovesný vid Psaní i / y v koncovkách, psaní předpon s-, z-, vz- a předložek s /se, z / ze	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- využije poznatky o jazyce ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu - rozliší větu jednoduchou a souvětí, věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty - zopakuje větné členy základní a rozvíjející - rozliší jednotlivé druhy vedlejších vět - vyhledá a utvoří přístavek	Psaní skupin bě / bje, pě, vě/ vje, mě / mne Věta jednoduchá a souvětí Druhy vedlejších vět Přístavek	
	- seznámí se se spojovacími výrazy u jednotlivých významových poměrů - rozliší významové vztahy gramatických jednotek v souvětí - porozumí různým typům textu a záznamu - nahradí spojovací výrazy synonymními	Významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami, souvětí souřadné Hlavní věty v poměru: a) slučovacím b) odporovacím c) stupňovacím d) vylučovacím e) příčinném f) důsledkovém	
Rozlišuje významové vztahy gramatických	vyhledá a určí několikanásobné větné členy v	Významové poměry mezi větnými	

jednotek ve větě a v souvětí	textu, graficky je znázorní, určí významové poměry mezi nimi - rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku - rozliší souvětí souřadné a podřadné, graficky znázorní stavbu souvětí	členy Několikanásobné větné členy a jejich druhy Grafické znázornění několikanásobných větných členů a významové poměry mezi nimi Souřadné spojení vedlejších vět souvětí souřadné a podřadné	
	- používá různé spojovací výrazy – spojky, vztahná zájmena, příslovce, ovládá interpunkci – a, i, ani, nebo - rozebere a graficky znázorní stavbu složitěho souvětí	Spojovací výrazy v souvětí, Interpunkce v souvětí (pravopis syntaktický) Jazykové rozbory, složitější souvětí	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- rozdělí slovanské jazyky - odliší spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné češtiny	Slovanské jazyky Útvary českého jazyka a jazyková kultura, obecné poučení o jazyce Shrnutí	

Český jazyk a literatura (Sloh) – 8. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- zná jazykové styly - vyjmenuje slohové postupy, základní slohové útvary - pracuje s odborným textem, vytvoří osnovu, pořídí si výpisky, cituje text - najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné	Úvod k výuce slohu a komunikace odborný text a práce s ním – souvislý Výtah Osnova Výpisky	OSV - dialog MV-Příklady stavby a uspořádání zpráv

	• posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci • vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce • respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, ochranu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti		
	• formuluje hlavní myšlenky textu	Věcné čtení	
Využívá základy studijního čtení, vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• formuluje myšlenky a názory v logickém sledu • vytvoří výklad (referát) mluvený a psaný, využije znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu své přípravy na další vzdělávání a profesní zaměření • vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené s danou tematikou • posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplyvá z textu, vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	Věcné naslouchání, praktické čtení Výklad, referát	
	• využije poznatky o jazyce a stylu k tvořivé práci - k tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních • charakterizuje na základě četby literární postavu (filmovou, divadelní), prostředí	Umělecký popis Charakteristika literární postavy Kompozice líčení, jazykové prostředky líčení Osnova líčení	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• rozliší subjektivní a objektivní sdělení • seznámí se s osnovou úvahy, čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají • pokusí se o vlastní tvořivé psaní, vyjádření vlastního postoje ke sdělovanému obsahu • rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem text	Druhy úvahy – odborná, publicistická, umělecká, kritické čtení Prosté uvažování, esej Citát	

	• analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu • rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek, zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci • vybere dle svého postoj nejpravděpodobnější variantu		
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• vyhledává a třídí informace, využívá je v procesu učení, při tvůrčích činnostech, v praktickém životě • vytváří pozitivní vztah k učení, hodnotí výsledky své práce • po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu	Jazykový projev- mluvený, psaný Styl prostěsdělovací, administrativní, popularizačně odborný, učební, novinářský, žurnalistický, publicistický, umělecký	

Český jazyk a literatura (Literární výchova) - 8. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• vyjmenuje rozdíly mezi jednotlivými kronikami • rozumí významu a smyslu literárního textu • zná život a dílo Jana Husa	Základy literární teorie a historie Latinsky psaná literatura Nejstarší památky českého písemnictví	D
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• uvede typy středověké literatury, rozliší světskou a církevní • porovná kompozici středověkého listu s dnešním dopisem • pozná epické žánry	Středověká literatura Epika – řeč autora, řeč postav, epické žánry	D
	• charakterizuje hlavní postavu eposu • pracuje s literárně teoretickými pojmy	Epos hrdinský a rytířský, významní autoři Lyrika-jazyk básně, básnické figury,	

	• rozlišuje lyrické žánry	lyrické žánry a formy	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	• zná život a dílo J. A. Komenského • vysvětlí změnu v postavení českého jazyka a literatury v době baroka a době pobělohorské • uvede příklady lidové slovesnosti a její význam	Literatura baroka a doby pobělohorské	D
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• zná život a dílo W. Shakespeara a Moliéra • vysvětlí pojem české národní obrození a vyjmenuje hlavní obroditele	Významní autoři českého a světového dramatu Národní obrození	V průběhu roku: základy literární teorie a literárně-výchovné aktivity (divadlo, výstavy...) Videoprojekce
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• orientuje se ve struktuře literárního textu, rozlišuje povídku a román • osvojí si základní pojmy • přiřazuje text k literárnímu žánru • uvede znaky romantismu • reprodukuje úryvek z básně Máj	Májovci, lumírovci, ruchovci Různé typy povídek (novela, romaneto) Romantismus ve světové a české literatuře	VDO- společenské organizace a hnutí
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• formuluje názory na diskutované problémy • vyjmenuje hlavní představitele realismu a jeho typické znaky • má přehled o významných představitelích české a světové literatury do 2. poloviny 19. století • chápe literaturu jako významného pomocníka pro získávání životních hodnot	Hudebně-divadelní žánry Realismus 2. poloviny 19. století Adaptace literárních děl Hlavní vývojová období evropské a české literatury a významné osobnosti	HV

Český jazyk literatura (Komunikativní a jazyková výchova) – 9. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	• uvede hlavní skupiny jazyků ve střední Evropě, zařadí jednotlivé jazyky • seznámí se s vývojem českého jazyka • v krátké ukázce najde nespisovný výraz, ukázkou převede do spisovného jazyka • rozliší spisovný a nespisovný jazyk, nahradí nespisovné výrazy spisovnými. • přiřadí k textu útvar národního jazyka	Jazyky slovanské Vývoj českého jazyka, nejdůležitější etapy ve vývoji českého jazyka Archaismy, historismy, neologismy Útvary českého jazyka	MKV-základní informace o různých etnických a kulturních skupinách, specifické rysy jazyků
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	• vyjmenuje české hlásky, zná znělé a neznělé souhlásky, rozdělí slova na slabiky • spisovně vyslovuje • vysvětlí postavení přízvuku v češtině • rozlišuje jednotlivé věty podle větné melodie • dbá na vhodné tempo, dodržuje pauzy • ovládá psaní a výslovnost cizích slov, orientuje v odborném textu • pracuje s pravidly českého pravopisu	Hláskosloví Spisovná výslovnost Zvuková stránka věty Psaní a výslovnost slov přejatých	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování	• rozliší části slova (kořen, předpona, přípona, koncovka) • ovládá zásady tvoření slov, uvede příklady • zvládne pravopis souvisící se stavbou slova a s tvořením slov	Stavba slova a tvoření slov	
	• rozliší slova jednoznačná, mnohoznačná • nahradí slova synonymy • pozná sousloví, uvede příklady • tvoří k daným slovům antonyma • vyhledá a vysvětlí odborné názvy • pracuje s jazykovými příručkami	Slova jednoznačná, mnohoznačná Synonyma, antonyma, homonyma Odborné názvy	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary	• určí slovní druhy u slov odvozených	Slovní druhy	

slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	z jednoho slovotvorného základu, vytvoří větu podle daných slovních druhů • určí mluvnické kategorie, zvládne pravopis koncovek jmen a sloves • skloňuje obecná jména přejatá, slovanská a neslovanská jména • u sloves určí mluvnické kategorie, převádí do činného a trpného rodu, tvoří z dokonavých sloves nedokonavá a opačně • vyhledá přechodníky v textu • píše správně velká písmena • ve vlastních jménech a názvech, jejich pravopis si ověří v Pravidlech českého pravopisu	Jména, jejich druhy a tvary Skloňování obecných jmen přejatých, cizích vlastních jmen Slovesa a jejich tvary Přechodníky Pravopis vlastních jmen	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický	• rozliší větu jednoduchou a souvětí • vyhledá a určí podmět, přísudek, druhy podmětu a přísudku • přísudek slovesný změní na jmenný a naopak • vyjmenuje a určí rozvíjející větné členy. • nahradí přívlastek neshodný shodným a opačně • vyhledá v textu a doplní koncovky • rozliší větu jednočlennou, dvojčlennou, větný ekvivalent • vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem, vyhledá v textu, doplní vynechaný větný člen • rozliší věty hlavní, vedlejší, určí druhy vedlejších vět • vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba • určí významový poměr mezi větami hlavními, nahradí spojovací výrazy synonymními	Stavba větná Základní větné členy Rozvíjející větné členy Větné členy holé, rozvité, několikanásobné Shoda přísudku s podmětem Věta dvojčlenná, jednočlenná, větný ekvivalent Samostatný větný člen, elipsa Věta a souvětí Souvětí podřadné, souřadné	

	• doplní a zdůvodní interpunkci • tvoří souvětí podle schématu • naznačí jejich stavbu graficky		
	• stanoví východisko a jádro výpovědi • zdůvodní postavení přívlastku shodného ve větě • opraví pořádek slov ve větě • vyhledá příklonky, pozoruje jejich slovosled	Činitel významový, mluvnický, zvukový	

Český jazyk a literatura (Sloh) - 9. ročník

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• připomene slohové postupy a útvary, vyhledá je v tisku, učebnicích • uvede znaky vypravování, kompozici, jazykové prostředky • odstraní slohové nedostatky v textu • tvoří složitější příběhy, reprodukuje náročnější text • analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu • dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít	Slohové styly, postupy a útvary Vypravování v běžné komunikaci, v umělecké oblasti	AJ8 OSV-Dovednosti pro sdělování verbální i neverbální Dialog
	• popíše umělecké dílo • zpracuje složitější pracovní postupy • popíše a charakterizuje literární, filmovou postavu	Popis a charakteristika Shrnutí a prohloubení poznatků	
	• zdokonalí své vyjadřování, využívá poznatků z literární	Líčení krajiny, ročního období	

	teorie personifikace, epiteton)		
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• zpracuje osnovu výtahu • pořídí výtah z odborného textu • přednese ústní výklad, zpracuje i písemně	Výtah Výklad	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• uplatní své zkušenosti a názory v písemné úvaze • sestaví zprávu, oznámení, inzerát • najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou • najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb • připraví si interview • komentuje vybranou aktuální událost ze školy, třídy • vyjádří své stanovisko k současným problémům (ekologie, drogy, události v obci) • zpracuje vtipný, úsměvný úvahově- vyprávěcí text na aktuální téma, který by se blížil svým charakterem fejetonu	Úvaha Publicistické útvary Shrnutí a prohloubení poznatků – zpravodajské, úvahové	MV-tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• připraví si kratší proslov, projev, dbá na jeho obsah, na jazykovou správnost a slohovou vhodnost vyjádří svůj názor na určité problémy, zhodnotí navrhovaná řešení, sdělí své stanovisko k nim	Proslov, projev, diskuse (naslouchání) Shrnutí učiva	OSV – komunikace (monologické formy) OSV- dialog

Očekávané výstupy RVP Žák/žákyně	Školní rozpracované výstupy Žák/žákyně	Učivo	Poznámky, PT, metody práce, přesahy
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	• charakterizuje generaci buřičů • seznámí se s autory, jejich díly, vysvětlí, proti čemu se „bouřili“ • vyjmenuje hlavní představitele tohoto období • vyhledá informace v různých typech katalogů v knihovně	Básníci - buřiči Meziválečná literatura	V průběhu roku základy literární teorie a literárně-výchovné aktivity (divadlo, výstavy...)
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	• zná život a dílo známých autorů (Karel Čapek, Voskovec a Werich)	Hrozba fašismu v literatuře	D, HV
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• porovná texty oslavující konec války • zamyslí se nad postavením židů za 2. světové války	Poválečná poezie, próza, drama téma koncentračního tábora a vězení Díla s židovskou tematikou	D
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	• vyhledá texty s tzv. budovatelskou tematikou a určí, co bylo pro ni typické • vysvětlí rozdíl mezi literaturou samizdatovou a exilovou, zná vydavatelství a autory • přiřadí k nim stěžejní díla • hledá společné znaky v tvorbě katolických básníků • přiřadí k literárním druhům/žánrům ukázky jednotlivých uměleckých textů	Budovatelská díla Próza po roce 1948 – oficiální, exilová, samizdatová Křesťansky orientovaná poezie	D
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	• rozumí významu a smyslu literárního textu • pracuje s pojmy literární teorie • zná nositele Nobelovy ceny za literaturu J. Seiferta • tvoří vlastní texty • charakterizuje tvorbu Suchého a Šlitra v divadle Semafor • uvede divadelní hry Václava Havla	Literární skupiny Drama- absurdní, autorské Hudebně-divadelní žánry Písničkáři	

Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	• charakterizuje styl a jazyk autorů • zná hlavní představitele současné české literatury a jejich díla • vyjmenuje české režiséry, porovná knižní a filmové zpracování • rozhodne o díle, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře • převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře.	Současní autoři české literatury Film a literatura Způsoby interpretace literárních a jiných děl Literatura hodnotná a konzumní	Videoprojekce
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• zná významné světové spisovatele (prokletí básníci, beatnická generace....) • má přehled o významných představitelích české a evropské literatury 20. století • zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů, popíše základní znaky literárních směrů	Ruská, anglická, americká a francouzská literatura Souhrnný přehled hlavních vývojových období české a evropské literatury 20. století	